

Značaj i plodovi zahvalnosti (Meka)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

18. safer 1441. po Hidžri / 18. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova! Lijep završetak pripada bogobožnima, a kazna nasilnicima. Hvalim Ga i slavim. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji voli da Mu Njegovi robovi zahvaljuju i Koji nagrađuje zahvalne. I svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pečat vjerovjesnika i prvak Ademovih potomaka. Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici, dobrim ashabima, tabiinama i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i sjetite se stajanja pred Njim na Danu istine: “Dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga Dana će vlast jedino Allah imati.” (El-Infitar, 19)

O muslimani, jedna od velikih Allahovih blagodati, kojima je On odlikovao Svoje odabrane robove, jesu plemenita i lijepa svojstva, kojima su postigli visoko mjesto, deredže i ugled kod svog Gospodara, a jedno od najvažnijih i najdjelotvornijih svojstava jeste svojstvo zahvalnosti, koje se definiše kao prepoznavanje tragova Allahovih blagodati na jeziku, u vidu njihovog priznanja i veličanja njihovog istinskog Vlasnika; na srcu, u vidu ljubavi i iskrenog svjedočenja; i na tijelu, u vidu pokornosti i predanosti.

Šukr – zahvalnost dokaz je umne zrelosti, dobrote srca, zdravlja duše i čistoće nutrine. Allah, džellešanuhu, naredio je u Svojoj Knjizi da Mu budemo zahvalni i zabranio je poricanje i negiranje Njegovih blagodati i njihovo korištenje na nedozvoljen način. Uzvišeni kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

U Kur’anu se pohvaljuju zahvalni i naglašava se da je zahvalnost jedna od posebnih odlika Allahovih najboljih robova, poslanika i vjerovjesnika. Tako je Uzvišeni za

Ibrahima, alejhis-selam, rekao: “Ibrahim je bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik, nije druge smatrao Allahu ravnim, i bio je zahvalan na blagodatima Njegovim; On je njega izabrao i na Pravi put izveo.” (En-Nahl, 120–121)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “On je, doista, bio rob zahvalni” (El-Isra, 3), tj. mnogo je zahvaljivao Allahu i hvalio Ga u svim situacijama. Uzvišeni nas je obavijestio da samo zahvalni uzimaju pouku iz Kur’ana: “Zar ne vidiš da lađe Allahovom milošću morem plove da bi vam pokazao neke dokaze Svoje? To su, zaista, pouke za sve strpljive i zahvalne.” (Lukman, 31)

On je postavio zahvalnost kao uvjet za povećanje Svojih blagodati: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7).

Postojanje malog broja zahvalnih, u svim generacijama ljudskog roda, dokaz je njihove odlikovanosti i posebnosti, kao što kaže Uzvišeni: “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova! – A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Poslanik Pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, nastavio je tradiciju šukra – zahvalnosti u svim situacijama, koju su utemeljili i koje su se čvrsto držali njegovi prethodnici, poslanici i vjerovjesnici, ali zahvalnosti koja se očitovala konkretnim djelima i postupcima.

Buhari i Muslim bilježe od Mugire ibn Šu’be da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajao je u namazu toliko da bi mu otekla stopala, pa mu je rečeno: ‘Allahov Poslaniče, Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeha, zašto to radiš?’, a on je rekao: ‘A zar da ne budem zahvalan Allahov rob?’” U jednoj od svojih dova, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Allaha da ga učini od onih koji će Mu mnogo zahvaljivati na blagodatima.

Ahmed bilježi u “Musnedu”, i Ebu Davud, Tirmizi i Nesai u “Sunenima”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhum, da je Allahov Poslanik, učio ovu dovu: “Allahu moj pomozi me, a nemoj pomoći drugima protiv mene, budi na mojoj strani, a zaštititi me od neprijateljskih spletki, uputi me i olakšaj

mi slijedenje Pravog puta, i pomози me protiv onoga ko mi je nasilje učinio. Gospodaru moj, učini da Tebi zahvalan budem, da Te se često sjećam i bojim, da Ti budem odan, pokoran i poslušan.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu ibn Džebelу, radijallahu anhu: “O Muaze, tako mi Allaha, ja te puno volim, i savjetujem ti da ne propustiš da pred kraj svakog obaveznog namaza kažeš: ‘Allahu moj, pomози mi da Te često spominjem, zahvaljujem Ti i ispravno Te obožavam.’” (Ebu Davud i Nesai, sa dobrim lancem prenosilaca)

Poštovani vjernici, s obzirom na to da je nemaran odnos prema zahvalnosti na blagodatima posljedica neznanja, nebrige i zaborava, svako od nas trebao bi pogledati svoje stanje i blagodati kojima je odlikovan u odnosu na druge, jer, kako je rekao jedan učenjak, “nema čovjeka kojem Allah nije dao neku blagodat, u izgledu, ponašanju, svojstvima, porodici, djeci, domu, mjestu stanovanja, društvу, rodbini, ugledu, i drugim stvarima koje ljudi vole, i koje ne bi mijenjali s drugima, a posebno ako te blagodati imaju svoju duhovnu vrijednost, kao što su vjerovanje, učenje Kur’ana, islamsko znanje, poznavanje sunneta, ili ako su te blagodati zdravlje, komocija i sigurnost i dr. Zbog toga se u hadisu, koji su zabilježili Tirmizi u i Ibn Madža, sa dobrim lancem od Ubejdullaha ibn Mihsana, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko osvane siguran u svome domu, zdravog tijela, sa opskrbom koja mu je dovoljna za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” Jedan od uzroka zahvalnosti na blagodatima jeste razmišljanje o onima koji su lošijeg materijalnog stanja od nas, koji imaju manje imetka i djece, ili su bez potomstva, koji su slabijeg zdravlja i sl., kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Gledajte one koji su ispod vas, a ne one koji su iznad vas, jer ćete tako više cijенiti Allahove blagodati i nećete ih omalovažavati.”

Zaista je ovo vrlo važna odgojna lekcija koju će prihvatiti svako ko želi postići duševni smiraj, zadovoljstvo i spokojan život i sačuvati se od lošeg mišljenja, depresije, tugovanja i različitih bolesti koje iscrpljuju i slabe ljudsko tijelo i pomućuju čistoću života.

Zahvalnost Gospodaru svjetova na blagodatima nije privilegija i obaveza samo onih koji uživaju dunjalučke blagodati, nego je ona potreba i onih koji su iskušani siromaštvom, bolešću, strahom ili ljudskim gubicima, jer u svakom iskušenju imaju četiri dobra, kojima se trebaju radovati i zahvaljivati na njima razumom obdareni.

Prvo dobro, pretpostavka da je iskušenje, koje se desilo, moglo biti i gore nego što jeste, a pošto nije, to je blagodat na kojoj smo dužni zahvaliti se Allahu.

Drugo, da to iskušenje nije u vjeri, nego u materijalnim dobrima, jer nema većeg iskušenja od onoga u vjeri.

Treće, da iskušenje donosi onome koji se strpi na njemu veliku nagradu, visoku deredžu kod Allaha i praštanje grijeha, što ga, u konačnici, pretvara u milost i blagodat, kao što se navodi u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimana neće zadesiti ni umor, ni bolest, ni briga, ni tuga, i neće ga ni trn ubosti a da mu Allah, zbog toga, neće oprostiti neke od njegovih grijeha.”

Četvrto, da se ono zapisano u Glavnoj knjizi i moralo desiti onome kome je zapisano, i nema druge nego mu se predati i biti zadovoljan njime, a upravo je onome ko bude zadovoljan iskušenjem Allah obećao Svoje zadovoljstvo, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi sa dobrim senedom od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Što je veće iskušenje, veća je i nagrada. Kada Allah, džellešanuhu, zavoli neki narod, On ih stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan, i Allah će njime biti zadovoljan, a ko se rasrdi, i Allah će se na njega rasrditi.”

Bojte se Allaha, ljudi, i budite zahvalni Gospodaru svjetova na velikim blagodatima. Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Poštovani vjernici! U naredbi da Mu zahvaljuju, : “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152), koju Allah upućuje Svojim robovima, krije se još jedna blagodat i dobročinstvo Uzvišenog prema ljudima, a ona je da se korist zahvalnosti, kako kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, vraća onome ko ju je učinio, na dunjaluku i na ahiretu, a ne Allahu, i on je taj koji ima koristi od svoje zahvalnosti, kao što kaže Uzvišeni: “A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvaljen” (En-Neml, 40).

Zahvalnost je dobročinstvo čovjeka prema sebi, na dunjaluku i ahiretu. On zahvalnošću čini dobročinstvo samome sebi, i njegova zahvalnost ne može se smatrati uzvraćanjem Gospodaru na blagodati, jer Gospodaru niko ne može uzvratiti na Njegovim blagodatima, pa ni na onim najmanjima.

Allah, džellešanuhu, je Darovatelj, Dobročinitelj i On je Stvoritelj zahvalnosti, onoga koji zahvaljuje i onoga na čemu i zbog čega se zahvaljuje i niko Ga ne može pohvaliti onoko kako Mu istinski dolikuje, jer On je dobročinitelj Svojim blagodatima, i time što je nadahnuo čovjeka zahvalnošću.

Zahvalnost na blagodatima također je blagodat na kojoj treba zahvaljivati. Od potpunosti Allahove blagodati i veličine Njegovog dobročinstva, plemenitosti i darežljivosti jeste i Njegova ljubav prema onome ko Mu zahvaljuje, zadovoljstvo njime i pohvala zbog nje.

Korist zahvalnosti vraća se čovjeku, a ne Allahu, i to je vrhunac plemenitosti, kojoj nema ravne. Allah te prvo obdaru nekom blagodat, a zatim te nadahne zahvalnošću na toj blagodat, ukaže ti Svoje zadovoljstvo, svu korist zahvalnosti vrati tebi i učini te uzrokom da se ta blagodat nastavi, da te prati i da se uveća. Dovoljno je ovo imati na umu, da bi se na ispravan način razumjelo ono što poslije slijedi.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

